

V Bruseli 2. októbra 2026
(OR. en)

13811/26

JAI 1224
FREMP 302

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o boji proti rasizmu a súvisiacim formám nenávisti a diskriminácie v Európskej únii: ochrana základných práv a európskych hodnôt

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o boji proti rasizmu a súvisiacim formám nenávisti a diskriminácie v Európskej únii: ochrana základných práv a európskych hodnôt, ktoré Rada schválila na svojom 4197. zasadnutí 2. októbra 2026.

**Návrh ZÁVEROV RADY o boji proti rasizmu
a súvisiacim formám nenávisti a diskriminácie v Európskej únii:
ochrana základných práv a európskych hodnôt.**

Rada Európskej únie

- a. **SO ZRETEĽOM** na Zmluvu o Európskej únii, konkrétne na jej preambulu a článok 3 ods. 3 a článok 6, a najmä na jej článok 2, podľa ktorého je Únia založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám, pričom tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi;
- b. **SO ZRETEĽOM** na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 10, 19 a článok 67 ods. 3, v ktorých sa Únii ukladá povinnosť usilovať sa o zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti prostredníctvom opatrení na predchádzanie trestnej činnosti, rasizmu a xenofóbie a na boj proti nim;
- c. **SO ZRETEĽOM** na Chartu základných práv Európskej únie;
- d. **SO ZRETEĽOM** na smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (smernica o rasovej rovnosti);
- e. **SO ZRETEĽOM** na rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva;

- f. **SO ZRETEĽOM** na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov, revidovanú smernicou 2026/1472 (smernica o právach obetí) zo 17. júna 2026, v ktorej sa osobitne uvádzajú obeť trestných činov z nenávisti;
- g. **SO ZRETEĽOM** na odporúčanie Rady (EÚ) 2021/C 93/01 z 12. marca 2021 o rovnosti, začleňovaní a účasti Rómov, v ktorom sa protirómske zmýšľanie uznalo za osobitnú formu rasizmu voči Rómom, základnú príčinu ich vylúčenia a diskriminácie a hlavnú prekážku rovnosti; **PRIPOMÍNAJÚC** záväzok riešiť protirómske zmýšľanie účinným vykonávaním opatrení zameraných na predchádzanie diskriminácii, nenávisťným prejavom, trestným činom z nenávisti a štrukturálnemu vylúčeniu a na boj proti nim;
- h. **SO ZRETEĽOM** na smernicu Rady (EÚ) 2024/1499 zo 7. mája 2024 o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v otázkach zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb a o zmene smerníc 2000/43/ES a 2004/113/ES a uznávajúc zásadnú úlohu subjektov pre rovnaké zaobchádzanie pri presadzovaní antidiskriminačných právnych predpisov a podpore obetí diskriminácie;
- i. **SO ZRETEĽOM** na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách), v ktorom sa stanovujú povinnosti sprostredkovateľských služieb riešiť nezákonný obsah;

- j. **SO ZRETEĽOM** na kódex správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom online+ a prebiehajúcu spoluprácu medzi Komisiou, Európskym výborom pre digitálne služby, koordinátormi digitálnych služieb, organizáciami občianskej spoločnosti a sprostredkovateľskými službami s cieľom predchádzať šíreniu nezákonných nenávisťných prejavov online a bojovať proti nemu;
- k. **SO ZRETEĽOM** na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii), ktorým sa podporuje zavádzanie dôveryhodnej umelej inteligencie sústredenej na človeka a zároveň sa zaisťuje vysoká úroveň ochrany zdravia, bezpečnosti a základných práv vrátane práva na nediskrimináciu;
- l. **SO ZRETEĽOM** na závery Rady zo 16. decembra 2024 o používaní umelej inteligencie v oblasti spravodlivosti a uznávajúc význam systémov umelej inteligencie pre spravodlivý výkon spravodlivosti a riziko algoritmickej zaujatosti v súdnom kontexte;
- m. **PRIPOMÍNAJÚC** závery Rady zo 4. marca 2022 o boji proti rasizmu a antisemitizmu; **SO ZRETEĽOM** na spoločné oznámenie Európskemu parlamentu a Rade s názvom Nenávisť tu nemá miesto: Európa zjednotená proti nenávisti zo 6. decembra 2023;
- n. **PRIPOMÍNAJÚC** vyhlásenie Rady z 15. októbra 2024 o podpore židovského života a boji proti antisemitizmu;

- o. **SO ZRETELOM** na oznámenie Komisie s názvom Inkluzívnejšia Európa s vyššou mierou ochrany: rozšírenie zoznamu trestných činov v EÚ o nenávistné prejavy a trestné činy páchané z nenávisti z 9. decembra 2021 a berúc na vedomie následný vývoj legislatívneho procesu v tejto oblasti;
- p. **PRIPOMÍNAJÚC** potrebu zabezpečiť všeobecnú ratifikáciu a úplné a účinné vykonávanie Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (ICERD), ako aj potrebu vykonávať Durbanské vyhlásenie a akčný program (DDPA) a v prípade potreby racionalizovať a zefektívniť ich nadväzujúce mechanizmy;
- q. **SO ZRETELOM** na Európsky dohovor o ľudských právach, najmä na jeho článok 9 (sloboda myslenia, svedomia a náboženského vyznania), článok 10 (sloboda prejavu) a článok 14 (zákaz diskriminácie), ktorých zmluvnými stranami sú všetky členské štáty;
- r. **VÍTAJÚC**, že Európska komisia prijala Stratégiu EÚ proti rasizmu na roky 2026 – 2030 a že sú v nej uvedené zásadné strategické prístupy vrátane boja proti štrukturálnemu rasizmu, zlepšenia zberu údajov o rovnosti týkajúcich sa rasového alebo etnického pôvodu a iných dôvodov diskriminácie, presadzovania antidiskriminačných právnych predpisov, posilnenia sociálnej rovnosti a súdržnosti, zintenzívnenia ochrany pred rasovou nenávisťou, a to aj online, a posilnenia a podpory kľúčových partnerstiev s organizáciami občianskej spoločnosti, subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie a komunitami postihnutými rasizmom, a že sa v nej zároveň uznáva, že najlepšie predpoklady na navrhovanie osobitných opatrení na vnútroštátnej úrovni majú členské štáty;
- s. **VÍTAJÚC** pokračujúce úsilie Európskej komisie a členských štátov v boji proti rasizmu vrátane štrukturálneho rasizmu a rasizmu na internete, najmä prostredníctvom práce expertnej skupiny pre boj proti rasizmu, ktorá spája zástupcov vlád členských štátov a príslušné medzinárodné zainteresované strany, a prácu koordinátora Komisie pre boj proti rasizmu;

- t. **VÍTAJÚC** pokračujúce úsilie Európskej komisie a členských štátov o boj proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisti, najmä prostredníctvom práce skupiny na vysokej úrovni pre boj proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisti, ktorá združuje zástupcov vlád členských štátov, medzinárodných organizácií a občianskej spoločnosti;
- u. **VÍTAJÚC** prebiehajúce úsilie Európskej komisie a členských štátov o vykonávanie stratégie EÚ pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života (2021 – 2030), najmä prostredníctvom pracovnej skupiny, ktorá združuje zástupcov vlád členských štátov, zástupcov židovských komunít a iných príslušných strán, a prostredníctvom práce koordinátorky pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života;
- v. **VÍTAJÚC** pokračujúce úsilie Európskej komisie a členských štátov v boji proti nenávisti voči moslimom¹, a to aj prostredníctvom práce koordinátorky Komisie pre boj proti nenávisti voči moslimom a štruktúrovaných dialógov so zástupcami moslimských komunít a organizácií občianskej spoločnosti, a uznávajúc, že nenávisť voči moslimom predstavuje osobitnú formu diskriminácie, ktorá sa môže javiť ako kombinácia diskriminácie na základe náboženstva i etnického pôvodu, a ktorá môže znásobiť existujúce sociálno-ekonomické znevýhodnenia a oslabiť základné práva a dôstojnosť osôb patriacich k moslimským komunitám alebo osôb, ktoré sú takto vnímané, v celej Únii;

¹ Terminológia používaná na označenie tohto javu sa líši: v niektorých členských štátoch sa používa „protimoslimský rasizmus“, zatiaľ čo v iných sa používa termín „protimoslimská nenávisť“ alebo podobné termíny. Tieto dva termíny sa môžu tiež používať zameniteľne. Znenie použité v týchto záveroch by sa nemalo vykladať ako pozícia Rady k terminológii, ktorá by sa mala použiť.

- w. **VÍTAJÚC** pokračujúce úsilie Európskej komisie a členských štátov o vykonávanie strategického rámca EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov na roky 2020 – 2030, a to aj prostredníctvom vnútroštátnych rámcov za účasti zástupcov rómskych komúnít a organizácií občianskej spoločnosti, a najmä záväzok bojovať proti protirómskemu zmýšľaniu ako osobitnej forme rasizmu a diskriminácie; a o dosiahnutie hlavných cieľov EÚ, ktoré Komisia stanovila na rok 2030.
- x. **SO ZRETELOM** na prácu, ktorú vykonala Európska komisia Rady Európy proti rasizmu a intolerancii (ECRI), najmä na všeobecné politické odporúčanie č. 1 o boji proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a neznášanlivosti prijaté 4. októbra 1996, revidované všeobecné politické odporúčanie č. 5 o predchádzaní rasizmu a diskriminácii voči moslimom a boji proti nim prijaté 16. marca 2000 a revidované 8. decembra 2021, všeobecné politické odporúčanie č. 9 o predchádzaní antisemitizmu a boji proti nemu prijaté 25. júna 2004 a revidované 1. júla 2021 a všeobecné politické odporúčanie č. 13 o boji proti protirómskemu zmýšľaniu a diskriminácii Rómov prijaté 24. júna 2011 a zmenené 1. decembra 2020;
- y. **SO ZRETELOM** na prácu Výboru ministrov Rady Európy, najmä na odporúčanie CM/Rec(2022)16 z 20. mája 2022 o boji proti nenávisťným prejavom a odporúčanie CM/Rec(2024)4 zo 7. mája 2024 o boji proti trestným činom z nenávisti;
- z. **SO ZRETELOM** na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 79/174 zo 17. decembra 2024 o slobode náboženského vyznania a viery, v ktorej sa dôrazne odsudzujú všetky formy neznášanlivosti, diskriminácie a násilia na základe náboženského vyznania alebo viery;

- aa. **SO ZRETEĽOM** na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 79/193 zo 17. decembra 2024, ktorou sa vyhlasuje druhé medzinárodné desaťročie pre ľudí afrického pôvodu na roky 2025 – 2034, pripomínajúc záväzky vyplývajúce z Durbanského vyhlásenia a akčného programu, v ktorých sa uznáva význam posilnenia vnútroštátnych opatrení a medzinárodnej spolupráce, a výzvy obsiahnuté vo vyhlásení, v ktorých sa naliehavo vyzýva na účasť ľudí afrického pôvodu na všetkých politických, občianskych, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych aspektoch spoločnosti;
- bb. **SO ZRETEĽOM** na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva 47/21 z 13. júla 2021 o presadzovaní a ochrane ľudských práv a základných slobôd Afričanov a ľudí afrického pôvodu pred nadmerným použitím sily a iným porušovaním ľudských práv príslušníkmi orgánov presadzovania práva transformačnou zmenou v záujme rasovej spravodlivosti a rovnosti a uznávajúc, že diskriminačné postupy profilovania majú škodlivý vplyv na sociálnu súdržnosť a môžu viesť k rasovej diskriminácii;
- cc. **SO ZRETEĽOM** na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 76/254 z 15. marca 2022, v ktorej sa 15. marec vyhlásil za „Medzinárodný deň boja proti islamofóbii“;
- dd. **SO ZRETEĽOM** na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 76/250 o popieraní holokaustu z 20. januára 2022;

- ee. **UZNÁVAJÚC**, že rasizmus možno zažiť počas celého života, kumuluje sa a predstavuje pretrvávajúce prekážky, čo je jav bežne označovaný ako štrukturálny rasizmus, ktorého vplyv môže byť škodlivejší ako ojedinelé prípady rasovej diskriminácie, pretože odopiera prístup k rovnakým príležitostiam a môže pretrvávať naprieč generáciami, a že takéto prekážky sa môžu znásobovať, ak sa rasový alebo etnický pôvod prelína² s inými charakteristikami, ako je pohlavie, zdravotné postihnutie, vek, náboženstvo alebo viera, sexuálna orientácia alebo rodová identita, ako to podrobne dokumentuje Agentúra Európskej únie pre základné práva;
- ff. **UZNÁVAJÚC** kľúčovú úlohu organizácií občianskej spoločnosti v boji proti rasizmu a súvisiacim formám nenávisti a diskriminácie a hlboko znepokojená zmenšovaním občianskeho priestoru vrátane dezinformačných kampaní, nenávistných prejavov na internete, znižovania financovania, právneho obťažovania a fyzických hrozieb voči organizáciám, aktivistom a obhajcom ľudských práv bojujúcim proti rasizmu, a preto **VÍTAJÚC** prijatie stratégie pre občiansku spoločnosť a **PRIPOMÍNAJÚC** smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1069 z 11. apríla 2024 o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými nárokmi alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami (strategické žaloby proti verejnej účasti);
- gg. **UZNÁVAJÚC**, že online platformy a vznikajúce technológie môžu uľahčovať rýchle šírenie a zosilňovanie nezákonných nenávistných prejavov, rasizmu, xenofóbie a iných foriem diskriminačného obsahu vrátane rasizmu proti osobám čiernej pleti, proti osobám ázijského pôvodu, nenávisti voči moslimom a protirómskeho zmýšľania, ako aj antisemitizmu a že algoritmické systémy a generatívna umelá inteligencia môžu vytvárať, reprodukovat' alebo zintenzívňovať existujúce spoločenské predsudky a prispievať k šíreniu škodlivého obsahu online a cielených dezinformačných kampaní;

² Pri vykonávaní takýchto činností môžu subjekty pre rovnaké zaobchádzanie zohľadniť osobitné znevýhodnené situácie vyplývajúce z prierezovej diskriminácie, ktorá je chápaná ako diskriminácia na základe kombinácie dôvodov, v súvislosti s ktorými sa stanovuje ochrana podľa článku 5 ods. 2 smernice (EÚ) 2024/1499.

- hh. **UZNÁVAJÚC**, že rasizmus môže viesť ku konkrétnym, merateľným nerovnostiam, a to aj v oblasti zamestnanosti, bývania, vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a účasti na verejnom živote, ktoré sa môžu ďalej prehĺbovať prehlňajúcimi sa formami diskriminácie, a že podľa nedávnych odhadov OECD príde EÚ každoročne pre rasovú a etnickú diskrimináciu o HDP v hodnote až 12,7 miliardy EUR, pričom zdôrazňuje, že boj proti rasizmu je nielen morálnou a právnou nevyhnutnosťou, ale aj strategickou investíciou do prosperity a súdržnosti Európy;
- ii. **VÍTAJÚC** prácu Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA) zameranú na zber porovnateľných údajov o skúsenostiach s rasizmom a súvisiacimi formami nenávisťi a diskriminácie;
- jj. **UZNÁVAJÚC** s veľkým znepokojením, že rasizmus spoločnosť poškodzuje mnohými spôsobmi a spôsobuje, že veľký počet ľudí v Európe čelí diskriminácii, ktorá ovplyvňuje ich ľudskú dôstojnosť, životné príležitosti, prosperitu, blahobyt a často aj osobnú bezpečnosť;
- kk. **UZNÁVAJÚC** s veľkým znepokojením, že nárast nenávisťi voči moslimom vrátane útokov na moslimov a moslimské priestory viedol k tomu, že mnohí moslimovia používajú na verejnosti, na pracovisku, v spoločenskom živote alebo vo vzdelávaní mechanizmy zvládania, aby sa vyhli stigmatizácii, diskriminácii alebo nepriateľstvu;
- ll. **UZNÁVAJÚC** s veľkým znepokojením, že výrazný nárast antisemitizmu, najmä v nadväznosti na brutálne teroristické útoky Hamasu a iných teroristických skupín proti Izraelu 7. októbra 2023, následnú vojnu v Gaze a iné konflikty na Blízkom východe, vážne ovplyvnil židovský život v Európe. Útoky na židovské priestory a Židov, ako aj antisemitizmus, ktorý ich postihuje v každodennom živote, viedli k tomu, že mnohí Židia na verejnosti, na pracovisku a vo vzdelávacích inštitúciách alebo inštitúciách vysokoškolského vzdelávania skrývajú svoju identitu.

Rada Európskej únie

1. **PRIPOMÍNA**, že rasizmus je nezlučiteľný so základnými zásadami a hodnotami, na ktorých je Únia založená, a oslabuje sociálnu súdržnosť, rovnosť a plnú účasť všetkých osôb v spoločnosti, a zdôrazňuje potrebu koordinovaného úsilia so zapojením inštitúcií a agentúr Únie, členských štátov, regionálnych a miestnych orgánov, subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, sociálnych partnerov, súkromného sektora a občianskej spoločnosti;
2. **OPÄTOVNE POTVRDZUJE** svoj záväzok bojovať proti rasizmu komplexným a udržateľným spôsobom, a to aj začleňovaním boja proti rasizmu do všetkých príslušných politík Únie a podporou pravidelných výmen v príslušných zloženiach Rady a pracovných skupinách.

Rada Európskej únie so zreteľom na zásadu subsidiarity vyzýva členské štáty, aby:

I. Uplatňovanie stratégií EÚ proti rasizmu a rámcov rovnosti

3. **PODPOROVALI** dôsledné vykonávanie Stratégie EÚ proti rasizmu na roky 2026 – 2030 na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni úzkou spoluprácou s určeným koordinátorom Komisie, budovaním partnerstiev a zabezpečením dostatočnej podpory pre organizácie občianskej spoločnosti a prispievaním k začleňovaniu cieľov v oblasti boja proti rasizmu do všetkých príslušných oblastí politiky vrátane vzdelávania, zamestnanosti, bývania, zdravotnej bezpečnosti a digitalizácie a pravidelne si vymieňali informácie s Komisiou o súvisiacom pokroku a výzvach.
4. **PODPOROVALI** prebiehajúce vykonávanie stratégie EÚ pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života (2021 – 2030) v úzkej spolupráci s určeným koordinátorom Komisie s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie tejto stratégie vrátane podporných opatrení zameraných na podporu židovského života v celej EÚ;

5. **OPÄTOVNE POTVRDILI SVOJ ZÁVÄZOK** v súvislosti s prebiehajúcou prácou v boji proti nenávisti voči moslimom, ktorá sa môže javiť ako kombinácia diskriminácie na základe náboženského vyznania, ako aj etnickej príslušnosti, pričom sa zabezpečí, aby sa horizontálne opatrenia proti rasizmu uplatniteľné na všetky formy rasizmu zaoberali aj nenávisťou voči moslimom;
6. **ZABEZPEČILI** vykonávanie národných strategických rámcov pre Rómov v súlade so strategickým rámcom EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov na roky 2020 – 2030 s osobitným zameraním na riešenie protirómskeho zmýšľania a dosiahnutie konkrétneho pokroku v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, bývania a zdravotnej starostlivosti pre Rómov;
7. **ZABEZPEČILI** účinné uplatňovanie antidiskriminačného právneho rámca EÚ, a to aj v prípadoch prierezovej diskriminácie na základe rasového alebo etnického pôvodu v kombinácii s inými dôvodmi diskriminácie vrátane pohlavia, zdravotného postihnutia, veku, náboženstva alebo viery, sexuálnej orientácie a **POSILNILI** mechanizmy presadzovania a prostriedky nápravy, pokiaľ ide o práva týkajúce sa zamestnanosti, sociálnej ochrany, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania a prístupu k tovaru a službám vrátane bývania a ich poskytovania, s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie v celej Únii;
8. **POKROČILI** v úsilí o zabezpečenie sociálno-ekonomickej rovnosti, a to aj investíciami do sociálno-ekonomického začlenenia, s cieľom riešiť vplyv štrukturálneho rasizmu, napríklad v oblastiach, ako je vzdelávanie, zamestnanosť, prístup k službám a bývanie;

II. Riešenie osobitných foriem rasizmu a súvisiacich foriem nenávisti a diskriminácie a vypracovanie cielených vnútroštátnych opatrení

- 9. VYPRACOVALI, PRIJALI, VYKONÁVALI ALEBO PREDĹŽILI** cielené opatrenia proti rasizmu a rasovej diskriminácii, najmä národné akčné plány, programy alebo stratégie, a zabezpečili, aby boli v súlade s európskymi a medzinárodnými normami, riešili štrukturálny rasizmus, zaujali prierezový prístup a nepretržite sa monitorovali a pravidelne hodnotili; vo vhodných prípadoch podobne prijali špecializované strategické prístupy zamerané na konkrétne formy rasizmu a zväžili vymenovanie národných koordinátorov s cieľom posilniť koordináciu, zodpovednosť a zapojenie zainteresovaných strán;
- 10. UZNALI**, že rôzne formy rasizmu a diskriminácie sa môžu v rôznych krajinách a kontextoch prejavovať odlišne a že jednotlivé členské štáty sú najlepšie vybavené na to, aby vypracovali národné akčné plány, programy alebo stratégie vhodné vo vnútroštátnom kontexte na predchádzanie rasizmu a diskriminácii a ich riešenie v rámci svojej vlastnej spoločnosti;
- 11. UZNALI**, že hoci sa antisemitizmus a rasizmus prekrývajú, keďže oba javy popierajú rovnosť medzi jednotlivcami, sú odlišné vo svojich charakteristikách a vyžadujú si rozhodné politické reakcie, ktoré zohľadňujú ich špecifiká, ako aj ich spoločné črty; **ZAVIAZALI SA** pokračovať vo vykonávaní a uplatňovaní stratégie EÚ pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života (2021 – 2030), keďže zostáva hlavným politickým dokumentom EÚ na boj proti antisemitizmu. V súlade so svojím predchádzajúcim záväzkom sa Komisia a všetky členské štáty vyzývajú, aby naďalej používali právne nezáväznú pracovnú definíciu antisemitizmu od Medzinárodnej aliance pre pripomínanie holokaustu (IHRA);

12. **POSILNILI** boj proti protirómskemu zmýšľaniu ako osobitnej forme rasizmu a diskriminácie, a to aj podporou používania právne nezáväzného pracovného vymedzenia protirómskeho zmýšľania/diskriminácie Rómov Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA) s cieľom zvýšiť informovanosť;
13. **RIEŠILI** rasizmus proti osobám čiernej pleti ako osobitnú formu rasizmu, ktorý je hlboko zakorenený v historických odkazoch vrátane kolonializmu, zotročovania a migrácie, a uznali, že si vyžaduje trvalú pozornosť v národných akčných plánoch, programoch alebo stratégiách, podľa potreby vo vnútroštátnom kontexte, ako aj v stratégiách na úrovni EÚ;
14. **UZNALI**, že nenávisť voči moslimom³ môže byť osobitnou formou diskriminácie namierenou proti moslimom alebo tým, ktorí sú vnímaní ako moslimovia, vrátane nepriateľstva a predsudkov, ktoré sa môžu javiť ako kombinácia diskriminácie na základe náboženského vyznania a kultúry, ako aj etnickej príslušnosti, a že si vyžaduje trvalú pozornosť v národných akčných plánoch, programoch alebo stratégiách, ako aj v stratégiách na úrovni EÚ.

III. Boj proti nenávisťným prejavom, trestným činom z nenávisti a diskriminácii online aj offline

15. **POKRAČOVALI** v posudzovaní zostávajúcich nedostatkov v rámci EÚ, pokiaľ ide o boj proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisti, a pritom zohľadnili ich závažný vplyv na jednotlivcov, sociálnu súdržnosť a demokratické hodnoty v celej EÚ;

³ Znenie použité v týchto záveroch by sa nemalo vykladať ako pozícia Rady k terminológii, ktorá by sa mala použiť na označenie nenávisti/rasizmu voči moslimom.

16. **UZNALI**, že geopolitický vývoj, spoločenské krízy a rastúce využívanie nových digitálnych technológií môžu prispievať k nárastu rasizmu a súvisiacich foriem nenávisti a diskriminácie, nezákonných nenávistných prejavov a trestných činov z nenávisti v rámci Únie, a **ZAVIAZALI SA** zabezpečiť, aby boli vnútroštátne orgány vybavené na to, aby dokázali na takýto vývoj rýchlo a účinne reagovať, a to aj prostredníctvom opatrení, ako sú:

- posilnenie kapacity orgánov presadzovania práva a trestného súdnictva na identifikáciu, zaznamenávanie, vyšetrovanie a stíhanie trestných činov z nenávisti a nezákonných nenávistných prejavov a zároveň posilnenie ich kapacít na dodržiavanie ľudských práv, najmä práva na slobodu presvedčenia a prejavu ako základu demokratickej spoločnosti;
- podľa potreby a bez toho, aby bola dotknutá nezávislosť justičných orgánov a rozdiely v organizácii súdnictva v celej Únii, poskytovanie cielenej odbornej prípravy zamestnancom orgánov presadzovania práva, justičným subjektom a štátnym zamestnancom v oblasti rozpoznávania rasovej zaujatosti, diskriminačného profilovania a trestných činov z nenávisti a boja proti nim;
- zabezpečenie toho, aby obeť mali účinné práva na informácie, ochranu, podporu a prístup k spravodlivosti;

17. **NABÁDALI** obeť a svedkov všetkých prípadov rasizmu a súvisiacich foriem nenávisti a diskriminácie, aby tieto prípady nahlasovali, a preskúmali spôsoby, ako **ZLEPŠIŤ** systémy podávania sťažností, a to aj prostredníctvom príslušného využívania alternatívnych mechanizmov nahlasovania, ako sú online nástroje na nahlasovanie, ktoré sťažovateľovi v prípade potreby ponúkajú anonymitu, a zároveň zabezpečili, aby sa sťažovateľom počas celého procesu dostávala podpora;

18. Podľa možností **POSILNILI** mechanizmy spolupráce orgánov presadzovania práva, občianskej spoločnosti a organizácií na podporu obetí pri monitorovaní prípadov rasizmu a súvisiacich foriem nenávisti a diskriminácie v záujme vytvorenia komplexnejšieho obrazu o takýchto prípadoch v každom členskom štáte a zároveň zabezpečiť a chrániť nezávislosť organizácií občianskej spoločnosti; a **ZAOBERALI SA** tým, že rasová diskriminácia a rasovo motivované trestné činy z nenávisti a nenávisťné prejavy, a to aj online, sa príslušným aktérom nedostatočne nahlasujú, a to tak, že sa zvýši dôvera medzi dotknutými komunitami, orgánmi presadzovania práva a verejnou správou;
19. **ZAISTILI** bezpečnosť osôb patriacich k menšinovým etnickým a náboženským skupinám vrátane miest, ktoré pre nich majú kultúrny význam, miest pre bohoslužby a pamätných miest a prijali vhodné ochranné opatrenia počas náboženských a kultúrnych zhromaždení, ktoré môžu byť vystavené zvýšenému riziku;
20. **ZABEZPEČILI** úplné presadzovanie povinností vyplývajúcich z aktu o digitálnych službách, ktoré sa týkajú zmierňovania systémových rizík spojených s nezákonnými nenávisťnými prejavmi online a právom na nediskrimináciu, a **NABÁDALI** na pokračujúcu a zmysluplnú účasť online platforiem a iných poskytovateľov sprostredkovateľských služieb na kódexe správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom online+;
21. neustále **NABÁDALI** organizácie občianskej spoločnosti a iné subjekty, aby sa usilovali o uznanie za dôveryhodných nahlasovateľov podľa aktu o digitálnych službách, a tento štatút využívali na zabezpečenie toho, aby sa opatrenia proti nezákonnému online obsahu rasistickej alebo diskriminačnej povahy konzistentným spôsobom prijímali rýchlejšie a spoľahlivejšie, a aby tieto subjekty a organizácie v tejto súvislosti **PODPOROVALI**, a zároveň chránili organizácie občianskej spoločnosti pred strategickými žalobami proti verejnej účasti v súlade so smernicou (EÚ) 2024/1069;

22. **BOLI SI VEDOMÉ** nebezpečenstiev i prínosov nových a vznikajúcich technológií, ako je generatívna umelá inteligencia a agentická umelá inteligencia, a **PODNIKLI KROKY** na prevenciu a riešenie algoritmickej diskriminácie, rasovej zaujatosti a zosilňovania nezákonných nenávistných prejavov počas celého životného cyklu a hodnotového reťazca takýchto technológií v súlade s aktom o umelej inteligencii a iným uplatniteľným právom Únie vrátane antidiskriminačného práva a zabezpečili pritom priaznivé pravidlá pre obeť na preukázanie algoritmickej diskriminácie, organizovali technické testovanie algoritmickej systémov na zaujatosť a diskrimináciu a vytvorili účinný mechanizmus spolupráce medzi orgánmi dohľadu nad trhom a orgánmi pre základné práva;
23. **ZABEZPEČILI**, aby obeť nezákonných nenávistných prejavov na internete mali prístup k účinným mechanizmom oznamovania, právnym prostriedkom nápravy a podporným službám v súlade s revidovanou smernicou o právach obetí a aby vnútroštátne orgány boli vyškolené a vybavené na účinné vyšetrovanie a stíhanie trestných činov z nenávisti na internete;

IV. Zber údajov týkajúcich sa rovnosti

24. **PRESKÚMALI** možnosti zlepšenia zberu, kvality a porovnateľnosti údajov týkajúcich sa rovnosti na vnútroštátnej úrovni v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi rámcami, ktoré by mohli zahŕňať údaje rozčlenené podľa rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva, pohlavia, sexuálnej orientácie, veku, zdravotného postihnutia a sociálno-ekonomického postavenia, a to v plnom súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov), a s ohľadom na zásadu dobrovoľnej sebaidentifikácie;
- a **NABÁDALI** na vypracovanie spoločných metodických rámcov v spolupráci s Komisiou, agentúrou FRA a Eurostatom s cieľom umožniť zmysluplné cezhraničné porovnávanie a tvorbu politík založenú na dôkazoch pri plnom rešpektovaní podmienok a potrieb, ktoré prevládajú v každom členskom štáte;

V. Podpora vzdelávania, informovanosti a prevencie

- 25. ZVYŠOVALI POVEDOMIE** svojho obyvateľstva o výhodách a bohatstve rozmanitosti ľudí v EÚ, o práve nebyť diskriminovaný na základe rasového alebo etnického pôvodu, o prostriedkoch nápravy, ktoré majú obeť rasovej alebo etnickej diskriminácie k dispozícii a o dostupných podporných službách, najmä o subjektoch pre rovnaké zaobchádzanie, o prijatí Stratégie proti rasizmu na roky 2026 – 2030 a o ďalších stratégiách EÚ a vnútroštátnych stratégiách na boj proti rasizmu vo všetkých formách, a to aj prostredníctvom vnútroštátnych kampaní na zvyšovanie informovanosti; takisto **PODPOROVALI** dialóg medzi rôznymi skupinami a zároveň zdôrazňovali našu spoločnú identitu ako Európanov a naše spoločné hodnoty v EÚ, ako sú demokracia, sloboda a ľudské práva;
- 26. PRIPOMÍNALI SI** príslušné medzinárodné dátumy, ako je Medzinárodný deň OSN za odstránenie rasovej diskriminácie a pamätné dni súvisiace s históriou kolonializmu a zotročovania;
- 27. NAĎALEJ** zabezpečovali pripomínanie si holokaustu a vzdelávanie o ňom a aktívne poukazovali na popieranie, prekrúcanie a zľahčovanie holokaustu v súlade s právne nezáväzným pracovným vymedzením popierania a prekrúcania holokaustu, ktoré vypracovala IHRA;
- 28. ZAPOJILI SA** do spoločného projektu Komisie a UNESCO zameraného na posilnenie vzdelávania v oblasti boja proti rasizmu v súlade s prioritami druhého cyklu strategického rámca pre európsku spoluprácu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr a stratégie EÚ pre mládež, ako sa uvádza v Stratégii proti rasizmu na roky 2026 – 2030, a aby sa rasizmom vo všetkých jeho formách zaoberali v rámci vzdelávania a jeho prostredníctvom tým, že doň zahrnú rôzne historické a súčasné perspektívy s cieľom predchádzať násiliu, šikanovaniu nenávisťným prejavom, misinformáciám a dezinformáciám a rasovej diskriminácii, a aby podporovali inkluzívne vzdelávacie prostredie založené na rovnosti a aby ako základné zložky vzdelávania v oblasti boja proti rasizmu doň začlenili výuku týkajúcu sa historických perspektív, napríklad koloniálnej histórie, transatlantického obchodu s otrokmi a vplyvu na pôvodné obyvateľstvo;

VI. Posilnenie demokratickej odolnosti

29. UZNALI, že odolnosť európskych demokracií sa zvyšuje ochranou našich základných hodnôt vrátane ochrany demokracie, právneho štátu a základných práv a že hodnoty Únie sú kritickou obrannou líniou proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu a dezinformačným kampaniam, ktoré systematicky zneužívajú rasizmus, diskrimináciu a spoločenské rozdiely, a že opatrenia na podporu týchto hodnôt, a to aj prostredníctvom boja proti rasizmu vo všetkých formách, predstavujú neoddeliteľný rozmer širšieho programu Únie v oblasti demokratickej odolnosti, ako sa stanovuje v Európskom štíte na ochranu demokracie.

30. VÍTAJÚC iniciatívy Komisie, a najmä:

- prijatie prvej Stratégie proti rasizmu na roky 2026 – 2030, ktorá vychádza z výsledkov akčného plánu EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025;
- skutočnosť, že od roku 2015 bola vymenovaná koordinátorka Komisie boja proti rasizmu, koordinátorka Komisie pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života a koordinátorka Komisie pre boj proti nenávisti voči moslimom, pričom berie na vedomie ich príslušné mandáty a zároveň vyzýva na primerané a rovnaké zdroje;
- vypracovanie komplexného právneho rámca pre online bezpečnosť, zodpovednosť a transparentnosť v celej Európskej únii prostredníctvom aktu o digitálnych službách;

- pokračujúcu finančnú podporu členským štátom na projekty zamerané na ochranu rozmanitosti a občianskych práv, najmä prostredníctvom programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV) a jeho navrhovaného nástupcu CERV+ ako súčasť programu AgoraEU, bez toho, aby bola dotknutá prebiehajúca diskusia o budúcom viacročnom finančnom rámci;
- spoločné úsilie o posilnenie, ochranu a podporu silných demokracií v celej EÚ prostredníctvom Európskeho štítu na ochranu demokracie a Stratégie EÚ pre občiansku spoločnosť;
- zabezpečenie harmonizovaného regulačného rámca pre systémy umelej inteligencie v EÚ prostredníctvom postupného vykonávania aktu o umelej inteligencii.

VYZÝVA Komisiu, aby:

31. NAĎALEJ PODPOROVALA vykonávanie Stratégie EÚ proti rasizmu (2026 – 2030) a súvisiacich stratégií Únie rovnosti⁴ v súlade s vnútroštátnymi okolnosťami, a to začleňovaním aspektov boja proti rasizmu a nediskriminácie do príslušných návrhov a politických iniciatív Komisie; zabezpečila, aby sa politiky Komisie v oblasti boja proti rasizmu, antisemitizmu a nenávisti voči moslimom vykonávali koordinovaným a vzájomne sa posilňujúcim spôsobom a boli v súlade so súvisiacimi stratégiami v oblasti rovnosti s cieľom v plnej miere uplatňovať prierezový prístup, o ktorý sa opiera stratégia proti rasizmu;

⁴ Stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2026 – 2030. Stratégia pre rovnosť LGBTIQ+ osôb na roky 2026 – 2030, Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030, strategický rámec EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov na roky 2020 – 2030.

32. Komplexne, štruktúrovane, transparentne a pravidelne **MONITOROVALA** vykonávanie Únie rovnosti vrátane stratégie proti rasizmu **A PODÁVALA O ŇOM SPRÁVY**, čo umožní priebežné hodnotenie dosiahnutého pokroku, a to aj prostredníctvom pravidelných správ o pokroku, pričom sa bude vychádzať z údajov a analýzy založenej na právach od agentúry FRA, Eurostatu, vnútroštátnych subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a občianskej spoločnosti; pokračovala v spolupráci s príslušnými agentúrami EÚ na zbere údajov o rovnosti, a to aj prostredníctvom prierezového prístupu; posúdila pokrok, identifikovala pretrvávajúce nedostatky a odporučila akékoľvek potrebné úpravy;
33. **NAĎALEJ** monitorovala vykonávanie a presadzovanie antidiskriminačných právnych predpisov, najmä smernice o rasovej rovnosti a smerníc o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie, aktu o digitálnych službách, aktu o umelej inteligencii a rámcového rozhodnutia o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva;
34. **PODPOROVALA** členské štáty pri vypracúvaní, vykonávaní a monitorovaní národných akčných plánov, programov a stratégií boja proti rasizmu, najmä prostredníctvom technickej pomoci, vzájomného učenia, uľahčovania študijných návštev, uverejňovania usmernení a príručiek a uľahčovania pravidelných zasadnutí expertnej skupiny pre vnútroštátne vykonávanie stratégie boja proti rasizmu;
35. **PODPOROVALA** a **UĽAHČOVALA** prebiehajúce spoločné úsilie o vypracovanie nezáväzných pracovných vymedzení pojmov týkajúcich sa štrukturálneho rasizmu a nenávisti voči moslimom, a pri tom v plnej miere zohľadnila existujúce vymedzenia pojmov a zodpovedajúcu prácu ECRI;
36. Bez toho, aby bola dotknutá prebiehajúca diskusia o budúcom VFR, **ZABEZPEČILA** primeranú a cieleňú finančnú podporu pre organizácie občianskej spoločnosti a subjekty pre rovnaké zaobchádzanie a uľahčila vytvorenie fóra občianskej spoločnosti pre boj proti rasizmu a vytvorenie širšej platformy občianskej spoločnosti v súlade so Stratégiou EÚ pre občiansku spoločnosť;

- 37. POSILNILA** spoluprácu s organizáciami občianskej spoločnosti a obhajcami ľudských práv, najmä s tými, ktoré sa zaoberajú bojom proti rasizmu a právami pôvodného obyvateľstva⁵, subjektmi pre rovnaké zaobchádzanie a príslušnými medzinárodnými organizáciami, a **ULAHČOVALA** pravidelné tematické výmeny medzi členskými štátmi a týmito zainteresovanými stranami.
- 38. PODPOROVALA** úsilie agentúry FRA a zainteresovaných strán o vypracovanie štúdií a prieskumov, a to aj pokiaľ ide o zber kvantitatívnych údajov spolu s kvalitatívnym výskumom, s cieľom zlepšiť chápanie všetkých foriem rasizmu a diskriminácie;
- 39. POSILNILA** svoj záväzok bojovať proti všetkým formám rasizmu a diskriminácie a dodržiavala základné práva a európske hodnoty; a **OPÄTOVNE POTVRDILA**, že boj proti rasizmu vo všetkých jeho formách je základným, právnym a strategickým imperatívom Európskej únie a že skutočná Únia rovnosti si vyžaduje trvalé, ambiciózne a primerane financované opatrenia na všetkých úrovniach riadenia.
-

⁵ Práva pôvodného obyvateľstva stanovené v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva a v medzinárodnom práve v oblasti ľudských práv.